

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра технологічної та професійної освіти

«До захисту допускаю»
завідувач кафедри технологічної та професійної освіти,
доктор педагогічних наук, професор
_____ Л. В. Оршанський

«____» грудня 2023 р.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ
СУЧАСНИМ ВИДАМ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА
(НА ПРИКЛАДІ АЛМАЗНОЇ ВИШИВКИ)

Спеціальність 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Магістерська робота

на здобуття кваліфікації – вчитель трудового навчання,
технологій, креслення та інформатики

Авторка роботи: Якимишина Вікторія Олександрівна _____
підпис

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент
Мельник Галина Миколаївна _____
підпис

Дрогобич, 2023

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Зав. кафедри _____
(підпис) 27.10.2022 р. (дата)

ЗАВДАННЯ на підготовку магістерської роботи

1. Тема «Організаційно-методичні аспекти навчання школярів сучасним видам декоративно-ужиткового мистецтва (на прикладі алмазної вишивки)».

2. Керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Мельник Галина Миколаївна.

3. Студентка – Якимишина Вікторія Олександрівна.

4. Перелік питань, що підлягають висвітленню у кваліфікаційній роботі:

1. Розглянути процес становлення алмазної вишивки.
2. Проаналізувати матеріали й інструментарій для алмазного вишиття.
3. Описати техніку алмазного вишивання.
4. Охарактеризувати педагогічні аспекти формування творчих здібностей учнів на уроках технологій.

5. Зазначити методичні особливості викладання технології алмазної вишивки.

6. Розробити портфоліо творчого проєкту для реалізації школярами у загальноосвітній школі.

5. Список рекомендованої літератури:

1. Алмазна вишивка - дивовижна техніка рукоділля (фото) URL: <https://handmadebase.com/uk/diamond-embroidery-amazing-techni/>
2. Алмазна вишивка: інструкція для початківців, техніка виконання, поради, рекомендації, набори. URL: <https://what.com.ua/almazna-vishivka-instrykciia/>
3. Алмазна мозаїка. URL: <https://hobitera.com/c-almazna-mozajika>
4. Зайченко І. Педагогіка: навч. посіб. Чернівці, 2003. 528 с.
5. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / за ред. В. О. Моляко, О. В. Музики. Житомир : Вид-во "Рута", 2006. 320 с.
6. Освітні технології: підручник. / О.М.Пехота, А.З Кіктенко, О.М.Любарська та ін., за заг.ред. О.М.Пехоти. К.: А.С.К, 2001. 256 с.
7. Терещук А.І., Дятленко С.М. Методика організації проєктної діяльності старшокласників з технологій: Книга для вчителя. К.: Літера ЛТД, 2010. 128 с.
8. Художня праця та основи дизайну : навч. посіб. / Уклад. С. І. Матвієнко. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 201 с.
9. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології :навч. посіб. К. : Академвидав , 2012. 224с.

№ з/п	Назва етапу	Термін виконання	Термін звіту перед керівником, кафедрою
1.	Вивчення й аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури; визначення вихідних положень дослідження (об'єкт, предмет, методи); формування мети; постановка завдань.	до 23.12.2022 р.	26.12.2022 р.
2.	Підготовка 1-го розділу роботи.	до 21.04.2023 р.	25.04.2023 р.
3.	Підготовка 2-го розділу роботи.	до 24.10.2023 р.	27.10.2023 р.
4.	Формування висновків. Оформлення роботи.	до 06.11.2023 р.	09.11.2023 р.
5.	Перевірка роботи на плагіат	до 27.11.2023 р.	30.11.2023 р.
6.	Попередній захист роботи і рецензування.	до 05.12.2023 р.	07.12.2023 р.

7. Дата видачі завдання – 27.10.2022 р.

8. Термін подачі роботи керівнику – 24.11.2023 р.

9. З вимогами до виконання роботи і завданням ознайомена _____ Якимишина В.О.

10. Керівник _____ доц. Мельник Г.М..

 прізвище та ініціали

АНОТАЦІЯ

Якимишина В. О. Організаційно-методичні аспекти навчання школярів сучасним видам декоративно-ужиткового мистецтва (на прикладі алмазної вишивки). – Рукопис.

У магістерській роботі розглянуто етапи становлення алмазної вишивки, проаналізовано основні матеріали та інструменти, а також різноманітні пристосування, які використовуються для її виконання. Описано техніку алмазного вишиття, зазначено її основні види та прийоми їх виконання. На основі аналізу літератури охарактеризовані педагогічні аспекти формування творчих здібностей учнів на уроках технологій, зазначено методичні особливості викладання технології алмазної вишивки та представлено портфоліо творчого проєкту для школярів.

Ключові слова: алмазна вишивка, школярі, методика навчання, урок, творчий проєкт.

SUMMARY

Yakymyshyna V. O. Organizational and methodical aspects of teaching schoolchildren modern types of decorative and applied art (using the example of diamond embroidery). – Manuscript.

In the master's thesis, the stages of formation of diamond embroidery were considered, the main materials and tools, as well as various devices used for its execution, were analyzed. The technique of diamond embroidery is described, the types and methods of their implementation are indicated on its basis. Based on the analysis of the literature, the pedagogical aspects of the formation of students' creative abilities in technology lessons are characterized, the methodological features of teaching diamond embroidery technology are indicated, and a portfolio of creative projects for schoolchildren is presented.

Key words: diamond embroidery, schoolchildren, teaching method, lesson, creative project.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. МИСТЕЦТВО АЛМАЗНОЇ ВИШИВКИ: ІСТОРИЧНИЙ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ.....	9
1.1. Становлення алмазної вишивки.....	9
1.2. Матеріали й інструментарій для алмазного вишиття.....	13
1.3. Техніка алмазного вишивання.....	30
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ВИВЧЕННЯ АЛМАЗНОЇ ВИШИВКИ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	39
2.1. Особливості формування творчих здібностей в учнів у процесі технологічної підготовки у школі.....	39
2.2. Вивчення алмазної вишивки на уроках технологій.....	45
2.3. Розробка портфоліо творчого проєкту «Натюрморт з квітами і фруктами» для реалізації на уроках технологій.....	52
ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64

ВСТУП

Світ рукоділля багатий та барвистий, і вишивання у ньому посідає чільне місце. Виконання узорів на обраній основі за допомогою ниток, стрічок, бісеру і леліток чи інших матеріалів є пізнаваними видами даного мистецтва.

Щоб отримати достойний вишитий виріб, потрібні вправність, терплячість, певний досвід та талан, а ще час і бажання.

Алмазна вишивка розширила сучасні горизонти цього рукоділля та дала йому нові крила, завдяки новітнім матеріалам та технології виконання. Вона володіє феєричним естетичним ефектом. Варіативність сюжетів картин, їх розміри від маленьких до великих, яскравий колорит та блиск вражають і зачаровують усякого глядача, будь-то доросла людина чи дитина.

Лише один погляд на сяючі рисунки-схеми охоплює бажанням наповнити картину різнобарвними ограненими кришталіками-камінчиками та розпалює іскринку творчості.

Завдяки діамантовій вишивці культурне дозвілля отримує нові барви. Нині ви можете створити цікавий натюрморт, через кілька днів, приміром живописний пейзаж, а ще згодом, наприклад, репродукцію відомої картини чи відображення улюбленої світлини. Усе що для цього потрібно – це зосередженість, охайність і посидючість.

Як зазначається у модельній програмі навчального предмета «Технології», він призначений щоб реалізувати творчий потенціал у предметно-перетворювальній значимій для школярів особистісній та соціальній діяльності. Поміж завдань виділяють, зокрема, формування цільного бачення матеріального і нематеріального виробництва, допитливості й наполегливості у виробленні навичок розумного застосування та нешкідливого уживання як традиційних, так й сучасних способів і прийомів обробки матеріалів [26]. Їх реалізація вимагає сучасних підходів до організації процесу навчання і розроблення належних методичних матеріалів.

Саме завдяки вивченню алмазної вишивки, учителі мають змогу прилучати учнів до сучасних видів декоративно-ужиткового мистецтва і втілювати намічені завдання.

Вибір теми магістерської роботи «Організаційно-методичні аспекти навчання школярів сучасним видам декоративно-ужиткового мистецтва (на прикладі алмазної вишивки)» саме обумовлений актуальністю викладеного вище.

Об'єкт дослідження – освітній процес на уроках технологій у загальноосвітніх закладах.

Предмет дослідження – організація та методика навчання учнів технології алмазної вишивки.

Метою роботи є узагальнення власного практичного досвіду виконання алмазної вишивки та розробка методичного матеріалу для реалізації процесу навчання школярів.

Завдання магістерської роботи:

- 1) розглянути процес становлення алмазної вишивки;
- 2) проаналізувати матеріали й інструментарій для алмазного вишиття;
- 3) описати техніку алмазного вишивання;
- 4) охарактеризувати педагогічні аспекти формування творчих здібностей учнів на уроках технологій;
- 5) зазначити методичні особливості викладання технології алмазної вишивки;
- 6) розробити портфоліо творчого проєкту для реалізації школярами у загальноосвітній школі.

Практичне значення магістерської роботи: дослідження специфіки, способів виконання алмазного вишиття та розробка методичних матеріалів для навчання учнів цього сучасного виду декоративного мистецтва у закладах загальної середньої освіти.

Апробація результатів. Основні положення та результати магістерської роботи доповідалися на X Міжнародній науково-практичній

конференції викладачів та студентів факультету фізики, математики, економіки та інноваційних технологій «Актуальні проблеми сучасної науки» (тема доповіді «Технологічні особливості алмазної вишивки»).

Структура: магістерська робота включає вступ, два розділи, висновки та перелік використаних джерел (39 найменувань). Загалом робота складається зі 67 сторінок друкованого тексту та у ній наявні рисунки та таблиці.

РОЗДІЛ 1. МИСТЕЦТВО АЛМАЗНОЇ ВИШИВКИ: ІСТОРИЧНИЙ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ

1.1. Становлення алмазної вишивки

З давніх часів бабусі навчали своїх онучок мистецтву вишивки хрестом, гладдевими та іншими швами, завдяки чому такі вміння дійшли до нинішніх днів. Проте цікавість жіноцтва до вишиття, і не тільки, спонукає до появи новітніх стилів та способів рукоділля, які й сьогодні передаються від матері до дочок.

Китайські майстрині нещодавно вигадали таку техніку вишиття як алмазна вишивка, котру ще називають технікою мозаїчного укладання. Нині славнозвісність даного мистецтва випередила першовідкривачів і знайшла поціновувачів у всіх куточках світу.

Зараз камені різного роду займають гідну нішу у рукоділлі. Так, вишивка бісером, znana ще з XVII ст., а нині удостоїлася нового витка у своєму розвитку. Вишивання перлами – це коштовне рукоділля із натуральних каменів, яким оздоблюють предмети одягу, побутові речі, послуговуються при створенні оригінальних прикрас – не втрачає своєї популярності протягом багатьох віків. Однак наймолодшою із них є вишивка спеціально огранованим камінням (стразами) або алмазна мозаїка.

З вигляду вона схожа на вишивку бісером, проте для цього рукоділля не потрібні голки і нитки, а фіксація до полотна здійснюється за допомогою клею. Кристалики й стрази мають дещо більший розмір у порівнянні з бісером, та своєрідний блиск, а тому картина, виконана у цій техніці, отримує специфічну фактуру, гру відтінків та сяючий ефект 3d-зображення.

Алмазна техніка – це нові грані вишивки, які не вимагають звичних матеріалів та інструментів. Здається, що ця техніка цілковито не відповідає способам виконання вишивки, проте у підсумку бачимо інше. Вправні руки майстрів народжують повноцінні полотна, які не поступаються іншим

виробам. А тому немає сумнівів щодо того, що скоро вона посяде гідне місце в світі рукоділля. Алмазне, чи іншими словами мозаїчне вишиття – цілковито новітня техніка, гідна на увагу сучасниць та спроможна розсунути традиційні межі.

Відображення, народжені таким способом, вирізняються природним дизайном, розкішним виглядом і перекликаються з вишивкою бісером і ювелірними стразами [8].

Однак, в абсолюті, не можна іменувати його «вишивкою», оскільки у створенні виробів не використовується ні голка, ні нитки.

Тому можна натрапити ще назви живопис чи малювання стразами, алмазна мозаїка, алмазна фотографія тощо.

По суті алмазною вишивкою іменують техніку виконання форматних картин. Її природа – у прикріпленні до клейової основи спеціальних страз. Це особливі різнокольорові камінчики певної форми, що візуально схожі на невеликі алмазики.

Використанням дрібних елементів для створення малюнків є достатньо давнім способом. Історія його появи сягає у глибину сторіч. З'явився він у давній Греції. Тоді одяг вельмож розшивався дорогоцінним камінням та перлами.

Зразки старовинної вишивки збереглися на деяких старовинних виробках і збереглися до й до нині. Тоді у якості декору використовували намистини з випаленої глини, лазуриту тощо. Оздоблювальні елементи кріпилися до одягу воском або клеєм.

У давньому Римі з появою скла поширилося мистецтво мозаїки. Її суть – ретельне укладання елементів для створення суцільного малюнка.

Окрім оздоблення одягу, квадратами зі скла стали прикрашати будівлі та інтер'єри приміщень.

Декоровані мозаїкою стіни будинків, асоціювалися з достатком та певним статусом власника. Кольорові переливи надавали простору атмосферу своєрідної об'ємності й помпезності.

З часом стала вдосконалюватися техніка алмазного живопису. У часи середньовіччя появився бісер та стеклярус. Саме їх відносять до прародичів модерних стразів, якими користуються у вишитті.

Для вишивання у той період застосовували текстильну канву. Вона мала певну розмітку для точного розміщення скляного декору. Користувалися нею при роботі полотнами із різних матеріалів.

У нашій державі таким рукоділлям займалися зазвичай жінки знатного роду. Пік його поширення припав на XIX ст. Бісером і стеклярусом декорували не тільки вбрання, картини, ікони, ним також оздоблювали гаманці, використовували при виготовленні прикрас.

Проте пізніше воно втратило популярність, інтерес до нього з'явився заново у минулому сторіччі.

Саме тоді цю техніку стали називати алмазною вишивкою (алмазною мозаїкою, малюванням стразами, сяючим живописом тощо).

У той час робоче полотно не містило клейової основи. Проте потрібно було заповнити площину кольоровими елементами, на подоби до мозаїки. У XXI ст. техніка алмазної вишивки безперервно удосконалюється.

Сьогодні її використовують при виготовленні панно, оздобленні предметів інтер'єру, виготовленні розмаїтих виробів [18].

Зародження алмазної вишивки можна прослідкувати й у середньовічній Європі. Тут нею користувалися для оздоблення вбрання і аксесуарів. Початкові взірці такого виду вишиття були віднайдені в Англії. Згодом вона потрапила й в інші країни на материку. До XVI ст. вишивкою алмазами послуговувалися при монархічних дворах у всій Європі. Філігранна точність лягла в основу творення хитросплетених візерунків. Усе це зробила її цінним надбанням. Нині алмазну вишивку, як й тоді, шанують за неповторну красу та технічну досконалість. Хоч техніка за кілька століть й зазнала деяких змін, проте кінцевий результат, залишається чудовим твором мистецтва [39].

Цей вид творчої діяльності, з'явився у нас лише недавно, проте у країнах Сходу він знаний та користується попитом з давніх-давен [7].

Алмазна вишивка заявила про себе сповна у середині ХХ століття [19].

Новочасний світ декоративно-ужиткового мистецтва рясний на новітні техніки та види, що вдало розвиваються із з'явленням розмаїтих матеріалів і технологій їх обробки.

Алмазна вишивка є однією із них. Це відносно молодий вид, який захопив серця шанувальників по усьому світу із-за доступності основних матеріалів, виняткової краси виробів, котрі подібні до вишивки бісером, і простоти їх виконання.

Алмазне вишивання – це єднання споконвічних технік звичайного рукоділля із теперішніми технологіями. Така робота була б доволі дивною у минулих століттях, оскільки її прерогативою є не використання голки і нитки.

Алмазна вишивка, також znana ще й як діамантовий живопис чи то алмазна мозаїка, або вишивка стразами – це правдиве диво, яке утворюється з сяючих та променистих камінців-кабошонів. Виріб є настільки яскравим і об'ємний, ніби здається, що справді зроблений із дорогоцінного каміння.

Одні вбачають в них старовинні шедеври, створені руками талановитих майстринь-золотошвей, а інші помічають в них шлейф месопотамської, єгипетської чи інших давніх цивілізацій. Проте можна впевнено зауважити, що родоначальниками сучасної алмазної вишивки були мозаїка епохи Середньовіччя, богемське скло, старосвітські вітражі та вишивка бісером і дорогоцінним камінням. Від давньої мозаїки алмазна вишивка перейняла колірну насиченість та витонченість переходів між тонами, від богемського скла – шляхетний глянець, від вітражів – дивовижну прозорість, а від вишивки бісером та дорогоцінним камінням – вражаючі вироби, сюжети та матеріали [6].

Алмазна вишивка – це нетиповий різновид вишивання, який скоріше скидається на укладання мозаїки. Проте із-за присутності полотна-основи використовують все таки термін «вишивка». Візитівкою цього виду вишивання є вишуканість та реалістичність, а ще простота у виконанні.

Це абсолютно безпечний вид рукоділля, який доступний навіть школярам, позаяк тут не припустимо поранитися інструментами або зробити що-небудь не так. Тому до процесу створення виробів можна залучати навіть дітей [36].

Як результат отримуємо красиву і блискучу в усіх значеннях слова картину, що не зблідне з часом і не потріпається ніколи. Це рукоділля не потребує особливих навичок роботи. Потрібен тільки терпіння і трішки часу. А наслідок – робота втішить не лише виконавця, але й глядачів.

Алмазною вишивку називають не тому, що у роботі послуговуються «алмазами», а тому що переливи граней витратних матеріалів виблискують на світлі як справжнє дорогоцінне каміння [2].

Вікіпедія трактує алмазну вишивку як «малювання на папері чи канві стразами, камінцями» [1]. Повстає такий малюнок за допомогою схеми, а можна використати готові набори із певним видом зображення (натюрморт, пейзаж, портрет тощо) для його відтворення.

1.2. Матеріали й інструментарій для алмазного вишиття

Алмазна вишивка має тисячі різних сюжетів на кшталт творів мистецтва, як то пейзажі, натюрморти, портрети тощо. Найпопулярнішими серед них є вже попередньо зазначені, а також ікони, зображення тварин, птахів і комах, фентезі й інші.

Так, картини природи, виконані алмазною вишивкою, дарують спокій, дозволяють сповільнитися і насолодитися моментом, а смаковиті ілюстрації відволікають від щоденних клопотів та метушні й занурюють у світ творчого затишку.

Тварини ж і птахи є джерело позитивних емоцій, наприклад вольові вовки і тигри радують своєю силою, лебеді – грацією, а мультійні песики чи ведмедики викликають ніжність.

На картинах із зображенням міст постають фрагменти вулиць, пам'ятники архітектури тощо, які передають атмосферу відомих місць. А вигадані світи та істоти змушують затамувати подих в очікуванні магії на картинах-фентезі.

Оберегом і запорукою стабільності в сім'ї служать ікони, на яких зображуються лики святих: Ісуса Христа, Богородиці, Миколи Чудотворця. Вони займають особливе місце в будинку.

Також рукодільниці залюбки репродукують й шедеври світового живопису за допомогою алмазної вишивки.

Готовий виріб у цій техніці є чудовим подарунком близьким або рідним та улюбленим предметом інтер'єру.

За допомогою алмазів-кристалів даний вид рукоділля дає змогу творити чудові зразки мистецтва.

Ограновані кристали – матеріал, яким послуговуються умільці для створення красивих полотен алмазної вишивки. Грані, відбиваючи світло, надають виробу жвавості й блиску. Виготовлення роботи у даній техніці є простим та захоплюючим процесом, котрий не вимагає своєрідних навичок або певного досвіду. Для почину варто визначитися з тематикою та обрати сюжет, який сподобався.

Підприємці з Піднебесної першими спромоглися адаптувати до сучасного ринку техніку алмазного вишиття, знану в цілому розвиненому світі ще з епохи перших династій. Китайці стали продукувати комплексні набори, які містять неодмінні матеріали та інструменти для занять цим привабливим та надзвичайно захопливим хобі.

Проте сьогодні споживачам пропонуються не лише китайські (Color-Kit, DIY, Iteso) та корейські (Аnya), але й вітчизняні набори для «алмазної творчості» (Павутинка, Гренні й інші) [5].

Наборів для алмазного вишивання від різних виробників нині налічується чимало, однак усі вони передбачають наявність чотирьох

основних компонентів, а саме: основа-схема з клейовим прошарком, ключ-шифр до схеми, камінці-стрази, інструментарій для їх нанесення [2].

Детальніше зупинимося на їх характеристиці. Щоб виготовити картину алмазною вишивкою вам потрібні будуть:

1. *Полотно-холст*, яке найчастіше виготовлене із тканини чи щільного паперу. Воно розділене на клітинки, які відповідають розміру кристалика.

Підприємці ж виготовляють підготовані полотна різноманітних величин, які уже поділені на уніфіковані сектори та вкриті шаром клею. Це так звані *схеми-заготовки основи*, на яких зазначено місце розміщення кожного кристалика. Особливими символами помічені межі кріплення елементів, що відповідають певному кольору.

Заготовка основи пропонуються споживачам без дерев'яних підрамників чи на них, розміром 20х30 см, 30х40 см, 40х40 см, 40х50 см, 40х60 см, а тому її поділяють на малу та велику.

Різняться вони ще й пакуванням. Полотно на підрамнику реалізують зазвичай у подарункових картонних коробках (рис. 1.1), а без підрамників – закручене в рулон та запаковане у цупку прозору оболонку і відповідну упаковку (рис.1.2) [27].

Рис. 1.1. Набір алмазної вишивки на дерев'яному підрамнику

Рис. 1.2. Набір алмазної вишивки скрученої у рулон

Виріб на підрамнику це комфортно, адже полотно фіксується на рамі й можна виконувати алмазну вишивку будь-де, а по закінченню роботи його розміщують одразу у кімнаті.

Якщо ж у наборі є рамка, то це спрощує остаточне опорядження готової картини.

Цікавими є диптихи, триптихи, поліптихи тощо алмазної вишивки, які створюють єдину композицію з відповідної кількості модулів картини (рис.1.3).

Рис. 1.3. Диптих і триптихи, виконані алмазною вишивкою

Також поверх клейового шар міститься захисна плівка, яка запобігає його висиханню й забрудненню. Вона буває суцільною (коли вишиття

невелике) або поділеною на смуги (коли воно масштабніше) – для зручної роботи. Прибирати плівку потрібно по мірі реалізації процесу [7].

2. *Таблиця-шифр* алмазної вишивки (рис.1.4). Вона містить умовне позначення кожного із кристаликів відповідно до кольору. Вказані у таблиці номери відповідають нумерації пакетиків, у які розфасовано камінці, а також міткам на схемі-основі, через що, кристалики достатньо швидко заповнюють зображення на основі у визначеному порядку.

Рис. 1.4.Таблиця-шифр

3. *Кристали-камінці (стрази)* для алмазної вишивки – це невеликі огранені камінчики однієї величин, схожі на діаманти, завдяки яким й отримало назву це вишиття.

Модерні робочі елементи продукують із акрилу або скла різних розмірів (від 2 до 5 мм) та з 9-13 гранями. Вони бувають прозорі та непрозорі, різняться як за формою і кольором, так і за манерою укладання.

Обираючи кристали, потрібно враховувати такі критерії як форма та матеріал з якого їх виготовлено.

Кристали-камінці, виходячи із форми, бувають квадратними і округлими (рис. 1.5).

Рис. 1.5. Квадратні та округлі кристалики

Квадратні «алмази» (найчастіше 2,5 x 2,5 мм) уживають коли потрібно відобразити, наприклад місто (стіни будинків, тротуари, цеглу, бруківку тощо) чи створити футуристичне зображення.

Округлі камінчики зазвичай мають більше граней, а отже уділяють картині додаткового ефекту осяння і оригінальності. Тому їх ще часто називають стразами і широко використовуються для відображення переливів кольорів у природі, дощу, роси, зображення букетів, що імітують м'які вигини тощо.

Квадратні елементи, впритул контактуючи один із одним, зазвичай чудово творять компактність та цілісність картини зображення, а круглі – гарно виявляють плавні контури зображення.

Спершу послуговувалися виключно натуральними каменями. Згодом стали кристали-камінці виготовляти із скла або акрилу.

Скляні елементи додають вишиттю своєрідний діамантовий блиск, який відмінно передає блиск води або полизик ікон. Він є неодмінним при створенні ікон або наприклад мариністичних картин. А для відображення вуличних ескізів, натюрмортів чи приміром диких тварин використовуються акрилові елементи, які мають дещо приглушений блиск, але яскравий, насичений колір і особливий шарм. Вони не бояться впливу ультрафіолетового проміння, а отже і сама картина довго радуватиме соковитими барвами.

Інколи для робіт послуговуються кристалами Сваровські, дзеркальними, перлинними та спеціальними стразами, які додають підсилення окремим елементам картини (рис. 1.6)

Рис. 1.6. Алмазне вишиття з використанням кристалів Сваровські, дзеркальних, перлинних та спеціальних стразів

Окрім вищезазначених елементів мозаїчної вишивки, деколи використовують термострази (рис. 1.7). На плоску грань такого каменю нанесена спеціальна клейова основа. З поміччю особливого термоаплікатора вона плавиться за високої температури й здійснюється прикріплення стразу до полотна. Холстом, у даному разі, є лише тканина без клейового шару [14].

Рис. 1.7. Термострази

Потреба у пакетиках з кольоровими камінцями планується для будь-кого набору окремо.

Усі кристали-камінці розсортовані та позначені згідно із відмітками на схемі. У наборах вони комплектуються одразу у окремі прозорі пакетики за кольорами відповідно до заготовки-основи.

Вони містять певні номери – це спрощує діяльність щодо створення сюжету. У таких мішечках зазвичай удосталь робочих елементів, оскільки на виробництві їх закладають із запасом. Це зроблено свідомо, оскільки кристалики під час роботи можуть губитися або отримати незначні пошкодження.

Для зручності у роботі можна зберігати камінці-елементи в органайзер для бісерного рукоділля, проте так робити необов'язково. Він може бути у вигляді боксу з комірками або поєднувати окремі герметичні контейнери чи баночки в єдиному упаковуванні (рис. 1.8).

Рис. 1.8. Органайзери та місткості для зберігання кристаликів

Часто їх доповнюють лійками для комфортного переміщення відповідних робочих елементів у органайзер та наліпками для маркування на контейнерах чи пакетиках органайзера (рис. 1.9). Завдяки ним можна легко стежити за порядком і акуратно відокремлювати окремі елементи набору.

Рис. 1.9. Лійка та маркувальні наліпки для контейнерів

Блискучі панно лише умовно називають вишивкою. По суті, камінчики не пришиваються до основи, а приклеюються. Для зручності використовують спеціальні засоби: гель-клей для викладання стразами чи віск-фіксатор.

Якщо вплив високих температур для тканини заборонений, то використовують спосіб фіксації особливим клеєм для текстилю (рис. 1.10). Тверднучи, він створює непомітні сполучення, через що й утворюється прикріплення. Використовувати потрібно клей, який не містить добавки ацетону. Так закріплюють кристали-камінці, що не містять клейової основи на грані фіксації.

Рис. 1.10. Клей для кріплення кристаликів на текстильних матеріалах

4. *Спеціальні інструменти* також входять до складу комплекту: обов'язково вкладають спеціальну пластикову паличку або ручку-олівець (стилус), а інколи антистатичний пінцет та лоток-сортувальник.

Для розсортовування стразів використовують сортувальники – спеціальні ємності-лотки із пазами, до яких засипають кристалики до початку роботи (рис. 1.11). З ними дуже зручно працювати, адже рельєфне дно сприяє укладанню елементів рівненькими рядками. Зазвичай такий сортувальний йде в наборі алмазної вишивки, якщо ж його немає, то можна скористатися плоскою ємністю, як то звичайне блюдо, чи палітрою для фарб.

Рис. 1.11. Зразки лотків-сортувальників

Пластикові пінцети (рис. 1.12) є не дуже зручними для укладання кристаликів, а тому часто майстрині працюють металевими аналогами, що мають вузькі кінці.

Рис. 1.12. Пінцет

Використання стилуса (рис. 1.13) забезпечує виокремлення кристалика із загальної маси камінчиків та перенесення і закріплення його у найбільш вдале місце на полотні.

Рис. 1.13. Стилус

За допомогою ж пінцета можна брати камінці та прикладати їх до липкої основи. Застосовують пінцет також для коригування тих деталей, що були нерівно встановлені.

Стилус найкраще застосовувати при роботі з круглим та квадратним камінням, а пінцет – лише з квадратним.

Брати огранений прямокутний «алмаз» зазвичай просто, позаяк його контури прийнятні для охоплення пінцетом. А вже взяти вдало округлі та гладенькі кристали є важче, тому що інструмент повзає по поверхні. Для цього треба звикнути охоплювати їх за боки пінцетом, не пошкоджуючи гладенький верх, завдячуючи якому картина дивиться багатою. Для якісного виконання алмазної вишивки, варто застосувати окрім пінцета, ще й клейовим олівцем – стилусом, липкий кінчик якого, є рятівною паличкою для зручного

перенесення камінчиків до полотна картини, оскільки убезпечує від непередбачуваного падіння робочого елемента на робочий стіл чи підлогу (рис. 1.14).

Рис. 1.14. Укладання робочих елементів стилусом та пінцетом

При роботі з інструментом варто пам'ятати, що кристалики-стрази мають бути повернутими гранями догори.

До стилусу додається невеликий «квадратик» – віск, вкритий захисною оболонкою. Для роботи слід відгорнути її і захопити його трішки на стержень стилуса. Далі потрібно піднести стилус з фіксатором до горішньої грані кристалика та перенести його на полотно-основу. Немає необхідності мачати стилус кожного разу у віск при перенесенні нового камінця, його вам стане на декілька разів. Якщо ж кристалик погано переноситиметься, можна знову вмокнути стилус у віск (рис. 1.15). Коли ж він закінчився, а придбати терміново не має змоги, то ви можете мокнути його у воду – камінець також буде добре братися.

Рис. 1.15. Макання стилуса у віск

Нині у наборах для алмазної вишивки можна зустріти *пристосування*, які полегшують працю рукодільниці й дозволяють прикріплювати кілька кристаликів водночас, що значно економить тривалість роботи. Це різноманітні насадки на стилус:

1) «швабродки» (рис. 1.16) – для групового перенесення різної кількості кристаликів (3, 6, 9 і до 15 більше камінців).

Ними послуговуються так: занурюють насадку у фіксатор та підносять їх до кристаликів одного кольору, які лежать рядком гранями до верху, і переносять на полотно;

Рис. 1.16. «Швабродки» на 3, 6 і 9 елементів

2) кільцеві насадки різного діаметру (наприклад, 2, 3, 4 см тощо) для масового переміщення кристаликів (рис. 1.17).

Для кращого прикріплення деталей до обідка деколи послуговуються двостороннім клейовим скетчем (рис. 1.18). Його основа має особливий прошарок клейової маси, який володіє високою ступеню адгезії, завдяки чому скотч є м'яким і гнучким;

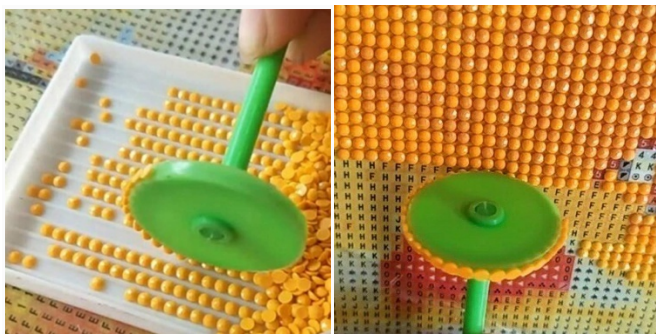

Рис. 1.17. Кільцеві насадки

Рис. 1.18. Клейовий скотч для перенесення страз

3) майстрині використовують для вирівнювання уже встановлених страз теж загнуті й коригувальні насадки (рис. 1.19) [32];

Рис. 1.19. Загнута та коригувальна насадки

4) додатковими аксесуарами до стилуса є також збільшуваче скло (лупа) і підсвічування (рис. 1.20).

Стилус може мати ще підсвітку, а також бути доповнений (укомплектований) збільшувальним склом (лупою).

Так, підсвічування дає змогу виконувати роботи при тьмяному чи недостатньому освітленні, а лупа – створює можливості для точнішого прикріплення кристаликів [32].

Рис. 1.20. Стилус із підсвічуванням та лупою

Підсвічування відбувається завдяки змінним батарейкам або вбудованому акумулятору, що заряджається від через флеш-роз'єм. Стилус з підсвічуванням можна заряджати як від мережі, так і від портативного зарядного пристрою або ноутбука (рис. 1.21). Виготовлений з якісних матеріалів, стилус зі змінними насадками має два види освітлення – тепле і холодне;

Рис. 1.21. Способи зарядження стилуса з підсвіткою через флеш-роз'єм

5) для зручної роботи на ручку стилуса можна також одягати м'яку накладку для пальців (рис. 1.22).

Рис. 1.22. Накладка для пальців

Для фіксації стразів до полотна використовують ще й такий інструмент як шпатель (плоска лопатка шириною 10 см із пластику). Ним також можна вирівнювати ряди кристаликів. Відмінно з цим завданням справиться також і звичайна металева лінійка.

Полотно з клейовим покриттям добре утримає елементи алмазного вишиття, проте воно достатньо пластичне, а тому кристалики можуть злегка «ковзати» поверхнею. Рядки ж при цьому виходять спочатку не зовсім рівними. Щоб трансформувати їх у прямі рядки, потрібно використати

шпатель (рис. 1.23), лінійку, як будівельну кельму, а саме: підсунути трішки «неслухняні кристалики» на визначене місце.

Рис. 1.23. Шпатель для алмазної вишивки

Вишивка, виконана округлими кристаликами мусить співпадати із викладанням стразів на означені клітинки полотна, щоб не порушувати схему. Тоді як кристалик став на своє місце, його треба припасувати для належного фіксування. Якщо страз все ж таки змістився, то його можна повернути на місце за допомогою пінцета чи шпателя. Майстрині після закінчення роботи ставлять її під прес із книжок та лакують спеціальним засобом [21].

Надзвичайно практичним аксесуаром є валик для пресування алмазів (рис. 1.24), який відмінно їх притискає, допомагаючи при цьому їх приклеюванню і разом з тим вирівнюванню поверхні полотна-холста. Якщо ж такого немає, то з цим завданням справиться звичайна качалка, обмотана рушником [28].

Рис. 1.24. Валик

Особливо привабливого вигляду надає картині з кристалів оформлення в рамку. Доповнити композицію можна рамкою в аналогічних відтінках. Цікаво виглядає і гра на контрастах: яскраве полотно в нейтральній окантовці (білий, чорний, сірий, бежевий), приглушені сцени – в блискучій або насиченого кольору оправі.

Рамку необхідно підбирати під основний колір картини. Наприклад, ваша вишивка має максимально білий колір, а це означає, що ви можете вибрати рамку білого або протилежного кольору – чорного. Також, можна

підкреслити найяскравіші деталі вишивки, підібравши для них рамку відповідного кольору. Не потрібно забувати й про інтер'єр вашого будинку, щоб картина з рамкою вписалася в нього, для цього слід підбирати колірну гамму рамки відповідно до конкретного приміщення.

При виборі багета рами, слід звернути увагу на його тон. Чудово, якщо він буде на півтону світлішим або темнішим від самої картини. До будь-яких робіт відмінним поєднанням буде використання відтінків натурального дерева. Так, деревина горіхових відтінків або позолота співзвучні із полотнами, виконаними у теплій колірній гамі, а світла деревина або срібло підходять до картин, виконаних у холодній гамі.

Майстру потрібно враховувати основні нюанси оформлення художніх робіт, у протилежному ж випадку – це може призвести до спотворення зовнішнього вигляду роботи й позбавлення її привабливості та краси [38].

Алмазна картина повинна мати достойне оформлення. Найкраще для цього підійде легка та делікатна матова рама з багету. Завдяки його матовості добре буде відтінятися полиск кожного камінця. Таким чином оформлена робота буде не лише окрасою кімнати, а може навіть стати родинним художнім об'єктом у вашої особистій невеличкій мистецькій галереї.

Зараз можна обрати рамки будь-якого дизайну (гладенькі, з легким орнаментом чи окантуванням, виконаними у золоті або сріблі). Залежно від стилістичного вирішення вони відмінно підійдуть для певних жанрів образотворчого мистецтва чи інтер'єрного планування [30].

Також можна повісити алмазну картину в рамку з паспарту (це спеціальна вставка між рамкою і самою картинкою) або ж без нього. Картина з паспарту виглядатиме красивішою і довершеною (рис. 1.25).

Перед тим, як віддати роботу у багетну майстерню слід перевірити чи добре закріплені кристалики. Трапляється, що при недбалій роботі майстра може відвалитися кілька елементів, а тому камінці, що залишилися варто зберегти.

Рис. 1.25. Картина у рамці з паспарту

Якщо основа хорошої якості з необхідною кількістю клею, то кристалики будуть триматися відмінно і скло для оформлення вам не знадобиться.

Щоб захистити картину від випадання кристаликів, то можна закріпити їх акриловим глянцевим лаком для декору. Для цього потрібно акуратно пройти по них пензликом і дочекатися їх повного висихання.

Правильне обрамлення картини – це коли тильна сторона основи алмазної вишивки акуратно розпрямлена і закріплена спеціальною фанеркою, на якій наявне спеціальне кріпленнями для вішання на стіну або підстава, щоб поставити на столі чи каміні.

Догляд за такою картиною нескладний. Її можна акуратно витерти, адже пил на самій вишивці не збирається. Її також можна повісити перед вікном, бо кристалики не вигорять! Перед поміщенням у рамку по камінцях готової вишивки можна акуратно пройти качалкою із рушником.

Надати картині закінченого вигляду можна за допомогою лакового покриття. Залежно від зовнішнього вигляду (глянцевого чи матового) можна зберегти і посилити первісний блиск або ж надати приглушеного тону. Досить взяти плоский пензлик і нанести матеріал рівним тонким шаром. Свіжонанесений акриловий лак (рис. 1.26) утворює білуваті розводи, але після висихання стає повністю прозорим [22].

Рис. 1.26. Лак для покриття алмазної вишивки

Готову картину можна:

- 1) розмістити на стіні або поставити у рамці на столі;
- 2) презентувати родичам або близьким друзям.

Тут усе залежить від вашого бажання.

1.3. Техніка алмазного вишивання

Оволодіти технікою виконання такого роду вишиття по суті не важко. Проте така праця є достатньо клопіткою та потребує старання, уважності й терпеливості. Однак у підсумку можна отримати неймовірної краси картину із «алмазних» елементів. Завдяки чергуванню кристаликів у визначеній послідовності проявляється дивовижний рисунок.

Існують два види алмазного вишиття:

- 1) повне – це цільне укладання, за якого кристаликами-камінцями виконується 100% заповнення основи у визначених межах;
- 2) неповне – це часткове укладання, за якого робочими елементами оздоблюються лише певні фрагменти основи, а незаповнені місця містять нанесене друком кольорове зображення [7].

При послуговуванні першою технікою поверхня основи розмірено заповнюється кристаликами згідно зі схемою. За використання другої техніку фрагменти, укладені кристаликами, групуються у певних місцях відповідно

до нанесеного сюжету. Тло найчастіше наноситься наперед у друкарні та лишається незаповненим. У продаж надходять комплекти, що реалізуються двома основними техніками [13].

Перед початком роботи варто обрати тематику майбутнього полотна і визначитися його з колоритом, застатися відповідними матеріалами та інструментом або придбати готовий набір. Окрім того варто мати шпатель для підрівнювання стразів (або лінійку) та місткість для кристаликів, які полегшать вашу роботу. Чимало підприємців уже виробників вкладають їх до комплекту алмазної вишивки.

Якщо ви працюєте з готовим набором, то потрібно розпакувати його та і витягнути вміст. Також потрібно розпростати основу, використовуючи книги або інші важкі предмети, оскільки на згинах деталі алмазної вишивки будуть погано утримуватися. Для пришвидшення процесу вирівнювання полотна можна застосувати праску. Для цього вона має бути включена на найменшу температуру, щоб запобігти пошкодженню клейової основи. Прасувати основу слід через сухий пропрасовувач із тканини.

Перед початком роботи також необхідно закріпити полотно на основі-підкладці (нею може бути аркуш фанери або ПВХ).

Полотно із схемою викладки та клейовою основою може бути представлено аркушем щільного паперу або шматком тканини певного розміру. Саме на нього й наноситимуться кристалики, що розкладені у пакетики з відповідними номерами згідно таблиці-шифру або ще її називають ключем.

На схемі кожен із символів має відповідник конкретному номеру кристалика. Їх зв'язок можна просто прослідкувати завдяки таблиці-шифру.

У випадку, коли основа з паперу, а схема вишиття надто велика й не поміщається на один аркуш, потрібне додаткове стикування для об'єднання кількох частин. Якщо ж основа з тканини, то необхідності у стикуванні немає. При виготовленні композиції з кількох елементів, наприклад диптиха, усі частини виконуються окремо.

Тепер потрібно обрати необхідний колір. Далі слід насипати невелику кількість кристаликів із пакетика у лоток-сортувальник з борізками, щоб вони розмістилися гранями догори. Так буде зручніше викладати. Камінчики, що залишилися, пересипають у зіп-пакети, які додають у набір. Кристалики з дефектами не потрібно використовувати, адже вони можуть зіпсувати загальний вигляд картини і крім того їх є з запасом.

Далі розпочинають охоплювати кристаликами певну площину. Укладати їх можна рядками і за забарвленням – результат отримують один і той самий. На цьому етапі варто скористатися спеціальними контейнерами для алмазної вишивки, у котрі добре розсортовувати кристалики для роботи. Вони можуть знадобитися при виконанні інших картин у цій техніці.

Картина проявлятиметься потроху – у міру заповнення площини полотна. Досвідчені майстрині рекомендують працювати при доброму освітленні робочої поверхні та робити невеликі паузи для відпочинку очей через кожні 40 хвилин.

Приліплювати кристалики до клейової основи потрібно послуговуючись пінцетом або олівцем-стилусом. Роблять це відповідно до схеми, розміщуючи таблицю-шифр перед очима та орієнтуються на неї. Закріплюють їх на основі у визначеному місці, користаючись пінцетом для квадратних кристаликів чи стилусом для округлих стразів.

Якщо ж використовувати спеціальні насадки для стилуса, то захопити і перемістити на полотно можна одночасно декілька робочих елементів. Одразу після укладання їх слід трішки припасувати не надто докладно зусиль. В подальшому це дасть змогу без перешкод порівняти ряди камінців як вертикально, так і горизонтально. Окрім цього, надмірний тиск може зіпсувати полотно.

Для викладки потрібно потроху відхиляти захисне покриття, проте не цілком, адже клейка частина може висохнути або припаде пилукою чи брудом.

Старайтеся одразу викладати робочі елементи рівно. Проте вирівняти їх можна й після укладання. Завершуючи кожен ряд, потрібно підрівнювати його шпателем або лінійкою. Це забезпечить добротність картини. Робити це потрібно якнайшвидше, доки клей ще не висох.

Переключатися на наступну ділянку картини можна тоді, коли попередня буде готова. Кристалики добре триматимуться й не відліпляться. Коли потрібно тимчасово перервати роботу, тоді полотно слід скрутити кристаликами назовні та покласти його у коробку.

Якщо основою майбутньої картини є кілька аркушів паперу, то скріплюють їх наступним чином. Декілька рядів, що є біля місця стику, по завершенню роботи варто залишити незаповненими. Опісля слід узяти аркуш картону, на який помістяться усі частини, та рівно у стик наклеїти їх на нього. Затим заповнюємо кристаликами незакладені місця.

Щоб дати змогу очам відпочити, час від часу варто робити перепочинок у роботі. Якщо ж припиняєте роботу на тривалий час, то незакінчені площини полотна-основи потрібно прикрити захисною плівкою для запобігання пошкодженню і забрудненню клейового шару.

Якщо роботу завершено, то можна порівняти поверхню картини через тканину качалкою чи круглою пляшкою, загорнутою у м'яку тканину, чи спеціальним валиком, ніби утоптуючи кристалики в основу. Ще для надійної фіксації поверхню можна залакувати чи облагородити спеціальним силікатним клеєм.

Підготовлена чи не викінчена алмазна вишивка зберігається змотаною у рулон рисунком наверх, позаяк можуть утворитися заломы.

Щоб картина абсолютно підсохла, потрібно облишити її у розгорнутому виді, дець на одну-дві доби залежно від розмірів полотна, а ще й від добротності матеріалів.

Картину насамкінець оформляють під скло у рамку. Воно не дасть кристаликам відпасти та додатково їх зафіксує, прилягаючи до поверхні.

Для почину не потрібно вибирати роботу великих розмірів. Працюючи над нею можна наштовхнутися на складнощі при укладанні дрібних елементів та притиранням їх граней між собою. Це потребує прояву неабиякої ретельності у роботі, а тому необхідно спочатку потренуватися на малих рисунках.

Початківцям краще обирати не складні рисунки, для котрих потрібна 5-8 відтінків робочих елементів. Зазвичай такі картинки невеликого формату і придбати їх можна у доступних інтернет-крамничках з рукоділля.

Починати краще з невеликих форматів на зразок листівки (розміром від 15 на 15 см), поступово переходячи до більших (до розмірів 125 на 80 см). Перевага першого варіанту – швидке виконання, другого – реалістичність зображення і презентабельний зовнішній вигляд.

Насамперед важливо відрегулювати свою манеру укладання картини для того, щоб ця діяльність приносила вам задоволення. Чимало майстринь, які володіють певним досвідом у виготовленні картин алмазним вишиттям, зазначають такі найпоширеніші прийоми виконання дій:

1. *Виходячи із кольору.* Потрібно послідовно наклеювати на певну ділянку кристалики відповідного відтінку, а згодом перейти до нового.

2. *По шаховій схемі.* Кристалики одного відтінку потрібно укладати у шаховому порядку – через одну клітинку у кожному рядку. Затим треба повернутися і закласти пропущені місця. Цей спосіб чудово підходить для викладання на широких площинах з одним відтінком кольору. Плюсом цього прийому є чітка черговість дій, що зменшує зміщення відтворюваного елемента.

3. *Рядками (лініями).* Цим способом слід укладати кристалики за горизонтальними та вертикальними напрямками. При цьому потрібно бути винятково зосередженим, адже наклеювати кристалики доведеться у різних відтінках. Тому не можна допускати помилок, щоб не спотворити рисунок. При цьому можлива невелика вірогідність початкового зсуву рисунка, що в подальшому погано відіб'ється на усій побудові.

4. *Секторами або фрагментами.* Використовуючи такий підхід, усувають захисну плівку із основи потроху (по 5-7 см) і достатньо легко заповнюють площину певного невеликого фрагмента. Чимало майстрів тут підмічають монотонність роботи, яка може зумовлювати швидку втому [3; 10].

Виконуючи алмазну вишивку, часом можна натрапити на пошкоджені кришталіки. Не варто при цьому розчаровуватися, адже кількість витратних матеріалів у комплекті зазвичай більша (десь на 15 %), ніж потрібно для роботи.

Іноді незначний шматок основи може засохнути, тоді можна використати силікатний клей, промастивши ним по такій ділянці знову [2].

Алмазна вишивка існує у декількох видах. Дуже популярним видом є прикріплення на клейовий шар поверхні квадратних кристаликів з акрилу, які мають 9 або 13 граней., розташованих уздовж і поперек. Під час роботи не суттєво, якою стороною приклеювати кристалик, все одно картина буде неповторною, з чарівним переливами і мерехтінням. Квадратними кристаликами викладають прості й фотореалістичні зображення.

Бувають ще набори, які містять округлі стрази. Укладати такі матеріали трішки складніше, що зумовлено формою камінчиків, проте картини удаються насиченішими. Загалом округлими стразами послуговуються для створення яскравих метеликів і пташок, композицій із квітів тощо.

Чимало кольорів та відтінків кристаликів-камінчиків та страз дозволяють творити виняткові шедеври алмазної вишивки. Ця техніка чудово підійде для відтворення різноманітних сюжетів, реальних зразків природи, тваринного та рослинного світу, мальовничих пейзажів, натюрмортів, а також зображень людей та святих. Такий спосіб є складнішим і його краще реалізувати досвідченим майстриням.

Зараз популярною є вишивка кристаликами фотопортретів. Реальна світлина професійними майстрами за допомогою спеціальних програм трансформується у цифрову схему й переноситься на матеріал-основу, а

майстрині лише залишається старанно та акуратно укласти зображення відповідно підібраними камінчиками. Замовити таку схему за світлиною можна у спеціалізованій студії-майстерні. Як підсумок рукодільниці матиме отримувати оригінальний і неповторний набір для виконання кристаликами улюбленого зображення.

Пропозицій заготовок для алмазного вишиття зараз чимало, проте не завжди можна знайти відповідне зображення, та й інколи хочеться втілити в матеріал улюблену репродукцію чи світлину. Тоді у нагоді вам стане техніка вишивання за власним шаблоном. Технологія виконання такої алмазної вишивки не різниться від попередніх, відмінність лише у підготуванні до праці. Черговість дій наступна:

1. Підібрати зображення для алмазної вишивки.
2. Відредагувати його у Adobe Photoshop або скористатися відповідними комп'ютерними програмами з трансформації відображення у схеми вишиття, як-от Embrobox, Pattern Maker, Stitch Art Easy, PCStitch й ін. Послуговуючись такою програмою можна переробляти зображення (світлину, рисунок, картину тощо) у схему (рис. 1.27), яку у свою чергу можна збільшувати чи навпаки зменшувати, розбивати на квадрати певної величини, розвертати, змінювати колорит, роздруковувати тощо.

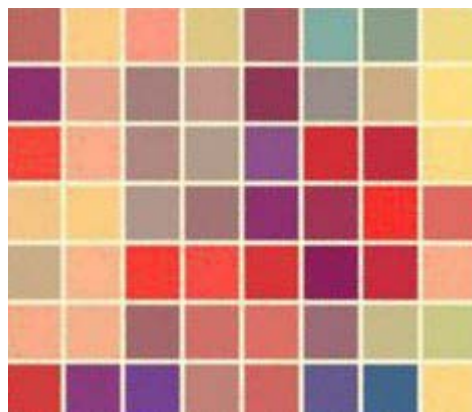

Рис. 1.27. Фрагмент трансформації відображення у схему вишивки

3. Роздрукувати утворену схему.
4. Придбати відповідні відтінки кристаликів або страз та спеціальний клей.

5. Приклеїти кольорову схему до прозорого скла, яке розміщено горизонтально.

6. Розмістити розправлену тканинну основу над схемою на склі та закріпити її на кутах. Під скляною поверхнею поставити увімкнену настільну лампу.

7. Далі потрібно працювати за аналогією із відомими вже способами, лише з тою відмінністю, що доведеться самотужки накладати клейовий шар на тканину, де буде укладатися малюнок або на кристалики і кріпити їх до основи.

Неодмінним елементом успішної роботи є організація місця для праці. До початку потрібно підгодувати зручне місце для виконання роботи. Для алмазної вишивки варто подбати про добре освітлення, оскільки доведеться мати справу із крихкими кристаликами та схемою-шифром. У сонячному світлі працювати набагато зручніше за рахунок того, що легше розрізняти відтінки і очі не так стомлюються.

Робочий стіл має бути просторим, щоб на ньому можна було розмістити витратні матеріали (пакетики або інші ємності з кристаликами-камінцями або стразами), робочі інструменти: лотки для сортування, схема укладання робочих елементів, полотно-основа, різноманітні пристосування тощо.

Переваг алмазної технології перед іншими видами вишивки багато:

1. Такі картини дуже яскраві, набагато ефектніші за ті, які вишиті нитками, позаяк поверхня має самотутній реалістичний рельєф та фактуру. При попаданні світла на картинку вона переливається різними кольорами і сяє. Пишність кольорів та напівтонів створює цікавий об'ємний (3D, 5D) чи голографічний (6D) ефект, відображає гру світла й тіні.

Виглядає така картина привабливіше і реалістичніше, адже не тьмяніє згодом.

2. Такі зображення не мнуться, тому використовувати алмазну вишивку можна не тільки при виготовленні картин, а й об'ємних речей. Наприклад, скринька відмінно виглядає в техніці алмазної вишивки.

3. Також алмазною вишивкою доступна школярам. Таке заняття буде їм цікавим і дасть змогу розвивати концентрацію уваги та посидючість.

4. Алмазна вишивка дозволить змістовно організувати власне дозвілля, пізнати щось нове та з часом стати справжнім майстром.

Не можна не відзначити і недоліки алмазної вишивки. Так як ця техніка відносно нова, схем вишивки не так вже й багато. В основному це малюнки квітів, природи і птахів, зокрема павичів, адже при їх інкрустації задіяна велика частина квітів. Також такі схеми вишивки коштують дорого і не всі можуть собі їх дозволити. Доставка замовлених схем, як правило, займає значний час.

Навчитися вишивати в алмазній техніці не складе труднощів. Хоча це і копітка робота, проте це гарне і корисне хобі для будь-кого. Картини, які виходять після всіх цих старань, гідні вітрин найпрестижніших галерей світу.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ВИВЧЕННЯ АЛМАЗНОЇ ВИШИВКИ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ

2.1. Особливості формування творчих здібностей в учнів у процесі технологічної підготовки у школі

У теперішніх умовах у нашій країні проходять економічні, соціально-культурні перетворення, які впливають на всі сфери життя, на формування і виховання особистості. Соціально-політичні перетворення в Україні сприяють докорінним змінам у світосприйнятті молоді, їх цінностей тощо. Серед проблем формування особистості така ситуація на передній план виводить пошуки чинників, шляхів і засобів формування її ціннісних орієнтацій, і від того, які цінності стануть орієнтирами для сучасної молоді, залежить майбутнє суспільства в цілому. Усе це, в свою чергу, вимагає вносити в педагогічний процес нові напрямки виховання та навчання. Протистояти нищівним атакам жорстокого сьогодення на ледь пробуджені у дитячих характерах відчуття людинолюбства, співпереживання, порядності, працелюбності варто, опираючись тільки на прадавній досвід та традиції людства, на підґрунтя етнопедагогіки й культурні здобутки попередників.

Психолого-педагогічні дослідження дають ґрунтовну підставу вважати: визначальною якістю творчої особистості є її творчі здібності, що розглядаються як інтегративна характеристика особистості, в якій, з одного боку, відображені нові глибокі утворення у структурі особистості (творчі потреби, мотиви, вимоги), а з іншого, – знаходять свій вираз якісні зміни в діяльності, яка стає ціннісною, продуктивною [11].

Так, О. Зайцев вважає, що творча особистість – це такий тип людини, якому властива направленість на творчу діяльність, мотиваційно-творча активність, яка виявляється в органічному поєднанні з високим рівнем творчих здібностей, що дають змогу досягнути передових соціально

значимих творчих результатів у одному або кількох видах діяльності [15]. Даному типу притаманні стійкі прояви потреб, нахилів, творчих здібностей, властивостей характеру, які забезпечують особистості високий рівень результатів творчої діяльності у всіх її життєвих проявах.

Сучасні педагоги асоціюють творчу особистість з певними цінностями, при цьому стверджуючи, що вона має володіти ґрунтовними знаннями, прагненням до чогось незвіданого, непідробного, її повсякденною потребою є творча праця. Серед якостей такої особистості, зокрема виділяють: творчу діяльність, творчу активність, творчий потенціал, творчий розвиток, творче становлення, творчу індивідуальність, творчий результат, творчу працю, творчий досвід, творчий пошук, творче дослідження, творчу ідею, творчий процес, творчу пам'ять, творчу поведінку, творче мислення, творчі здібності тощо [17].

На думку С.Сисоєвої, «особистість – це системна якість індивіда, а творча особистість – це підсистема особистості, яка характеризується сукупністю творчих якостей індивіда, що забезпечують їй успіх у творчій діяльності» [31, с. 124].

А тому потрібно усвідомити, що на її формування впливають певні фактори: вид діяльності та спілкування, творча активність школяра, зумовлені як внутрішніми, так і зовнішніми обставинами оточення, а також історичними передумовами суспільного розвитку особистості.

Бути творчою особистістю – означає не тільки мати здібності до творчості, а й постійно виявляти їх у процесі діяльності. Оскільки творча особистість формується тільки в процесі творчої діяльності, виникає необхідність проаналізувати творчу діяльність, її механізми та структуру.

Творчий розвиток школярів можливий також через включення їх у творчу діяльність, що сприяє вихованню смаку, розвитку освіти з метою розширення певних знань, спрямованих на розвиток здібностей особистості (незалежно від того, чи стане ця людина в майбутньому професіоналом, чи залишиться любителем [16].

Організація творчої діяльності залежить від дотримання вчителем принципів формування творчих здібностей: дослідницького; принципу активності, що передбачає активне включення особистості в безперервний процес, само створення і виконання будь-яких творчих дій; принципу самостійності; принципу синтезу інтелекту і фізичної праці; принципу індивідуального підходу; принципу емоційності; принципу зацікавленості, який сприяє розвитку інтересів особистості, участь у творчій діяльності.

Основними факторами, які впливають на формування творчості школяра є освіта і виховання, тому слід підкреслити особливе значення у формуванні творчих здібностей саме декоративно-ужиткового мистецтва. Воно є багатогранною подією культури, що поєднує різновиди творчих надбань людський роду, які органічно входить у життя народу впродовж усієї історії людства [20].

Вивчення, як традиційного народного мистецтва України, так і його сучасних видів, створює об'єктивні умови для виховання в школярів позитивного ставлення до культурної спадщини народу і людства, прагнення до його примноження на основі власної трудової діяльності. Крім того, участь учнів у трудовій діяльності під час оволодіння різними видами ужиткового мистецтва сприяє фізичному, інтелектуальному, соціальному і творчому розвитку особистості школяра.

Декоративно-ужиткове мистецтво – це своєрідна сфера творчої діяльності, котра залежна від законів розвитку і володіє специфічною мовою художніх образів. Його мета – це естетична трансформація предметів та довершене оздоблення довкілля. Заразом воно постає образним підґрунтям буття людини та сприяє формуванню її естетичного бачення, позначається на емоціях, думках та почуттях [12].

Вагоме місце у процесі технологічної підготовки у школі визначає покращання та розширення інформаційної складової та видів практичної діяльності. При цьому не обходиться без удосконалення знань та уявлень,

акумуляції різноманітних технологій і способів обробки матеріалів, формування умінь реалізувати різні операції та прийоми тощо.

Серед усього розмаїття цих змін виділяються найбільш загальні і визначальні властивості: особиста спрямованість, психологічна структура діяльності, рівень розвитку механізмів мислення. Крім названих властивостей, необхідно також розвивати зорову пам'ять та вміння оцінювати зорові враження, творчу уяву, зорове сприйняття, цілеспрямованість дій, вміння змінювати їх у залежності від зміни мети, вміння співвідносити, синтезувати абстрактні і конкретні знання [17].

Процес формування вказаних вище властивостей людини повинен включати й заняття із оволодіння різноманітними видами декоративно-ужиткового мистецтва, зокрема й алмазною вишивкою. Перед учнями постають завдання, які вимагають розумової напруги. Підґрунтям для їхнього розв'язання мають стати знання учнів і практичні вміння щодо:

- властивостей матеріалу та технології виготовлення виробу;
- використання інструментів для обробки матеріалів;
- аналізу творчих завдання, прийняття рішення і планування своєї навчально-трудової діяльності [34].

Знання учнів набувають через навчання, розв'язання проблемних ситуацій й закріплюють під час реалізації практичних робіт. Спершу питання і роботи мають здебільшого особистий і репродуктивний зміст, проте надалі включають елементи творчості.

Пізнаючи довкілля, різноманітні предмети та явища, співрозмірність форм та колірних поєднань, а ще здобуваючи відповідну інформацію на уроках, у свідомості школярів укладається певна система знань. Вони помагають формувати у підлітків просторову уяву, цілісність сприймання об'єкту, вміння визначати його композиційну побудову та колорит. При цьому ще відбувається розвиток пам'яті (образної, словесно-логічної, рухової, емоційної), естетичних та вольових рис учня тощо.

Ми вважаємо, що на заняттях з вивчення сучасних і традиційних видів декоративно-ужиткового мистецтва потрібно зазначати, що художня основа притаманна усім предметам, які є довкола нас, і кожен спроможний брати посильну участь у перетворенні навколишнього світу за законами краси шляхом прилучення до художньо-творчої діяльності.

До традиційних форм, що сприяють організації творчої діяльності учнів відносять: урок, екскурсію, факультативи, домашнє завдання, позакласну роботу, різного характеру студії, конкурси [16; 24]. Доцільно також використовувати форми роботи, які безпосередньо спрямовані на розвиток творчого мислення. Як показує практика, у процесі розгляду і аналізу технології виготовлення декоративних виробів у дітей виникає певний емоційний стан, переживання, від якого розвиваються і певні почуття: любові до рідного краю, гордість за його творчі здобутки. Насолоджуючись творами митців, учні відчують певну радість та втіху, у них розвивається відчуття краси, підвищується рівень художньої культури [33].

Найчастіше школярі мають можливість обговорювати та аналізувати твори, які оточують їх, це вишивка, різьблення по деревині, плетіння, в'язання, писанкарство тощо, хоча не залишаються осторонь і новітні види рукоділля, як то алмазна вишивка, канзаші, кінусайга та ін. Естетичний вплив різних видів мистецтв на школярів чималий. Вони діють на особистість через художнє слово, барвистий образ, форму втілення, фактуру, колір тощо.

Аналізуючи красу вишитих робіт, візерунки бісероплетіння, барвистість народного розпису, філігранну техніку писанкових орнаментів у першу чергу визначається і техніка роботи, підкреслюється зміст орнаменталістики. Учні навчаються в межах своїх можливостей розбиратися у тому, що добре і що погане в художньому відношенні, усвідомлено відкликатися на різноманітні явища довкілля, а це є основою для подальшого розвитку їх творчих здібностей, естетичного смаку і загальної художньої культури.

Саме заняття, на яких використовується духовно-емоційне предметне середовище, активізують форми і методи, здійснюють значний вплив на формування творчої активності й розвиток здібностей школярів.

Як показує практика, найефективнішим і дієвим засобом у цьому питанні є їх практична участь у створенні виробів, які вони самі вишивають, плетуть, ліплять, розписують, різьблять з дерева тощо. При цьому причетність до творчого процесу виготовлення художніх виробів, близький до реального, коли творять майстри. Він не тільки (і не стільки) розвиває технічні навички роботи з матеріалом, але і дозволяє, відчувати радість від того, що навчався робити красиві і корисні речі, відчувати себе творчою людиною, художником [17].

У декоративно-ужитковому мистецтві все засновано на відпрацьованих професійних навиках і прийомах, вироблених протягом багатьох поколінь. Ці прийоми так влаштовані, що їх використання дозволяє досягти великої художньої виразності простими і лаконічними засобами. Навчання багатьох цих технік цілком доступне для власної творчості. Важливу роль для розвитку творчих здібностей відіграють як відчуття окремих якостей і властивостей матеріалу, так і точне сприймання конструктивних особливостей деталей, окремих вузлів і виробів у процесі засвоєння технологічних прийомів, умінь і навичок у проектуванні, виготовленні виробів. Вчитель, знайомлячи з елементами рішення завдань, проводячи захисти різноманітних проєктів, а також заохочуючи до участі у конкурсах і виставках, стимулює розвиток творчих здібностей [33]. Вивчення різноманітних технік рукоділля сприяє також розвитку фантазії, образного мислення дітей.

Щоб допомогти учневі виразити індивідуальність, розвинути образне бачення світу, педагоги повинні удосконалювати систему навчання: систематично вводити елементи художнього проектування та творчості, створювати проблемні ситуації на уроки технологій.

Таким чином, аналізуючи вище сказане, ми вважаємо, що декоративно-ужиткове мистецтво має дуже вагоме значення, як для підвищення

загального рівня освіти, так для педагогічної творчості вчителів, які працюють з учнівською молоддю. Воно зумовлює створення справжньої трудової атмосфери з раннього дитинства; формування моральних цінностей з позицій добра, справедливості, гідності, честі, людяності; турбота про нормальний духовний, фізичний та естетичний розвиток підростаючого покоління, уважне спостереження за цими процесами; введення дітей в духовний світ народу через мистецьку спадщину.

2.2. Вивчення алмазної вишивки на уроках технологій

Опанування сучасних видів декоративно-ужиткового мистецтва на заняттях з технологій опирається на проектно-технологічну систему навчання, яка передбачає творчу, навчально-пізнавальну та дослідницько-пошукову складові у діяльності школярів. Вивчаючи на уроках технології алмазної вишивки розв'язуються такі завдання:

- особистий розвиток школяра, його креативних можливостей через відповідні компетентності;
- формування критичного мислення, цілісного бачення процесу створення виробів, підприємницької діяльності;
- розвиток допитливості, хисту до здобуття нових даних про звичні та сучасні технології, новітні різновиди декоративно-ужиткового мистецтва та застосування їх на практиці;
- опанування практичними вміннями використовувати для роботи цифрові технології;
- формування готовності до комунікації, навичок репрезентувати особисту позицію щодо досягнення намічених завдань;
- виховання духовно-моральних цінностей, пошани до культурних надбань цивілізованого світу [35].

Звернення до мистецьких скарбів є одним із головних засобів самозбереження культури і саме у творах декоративно-ужиткового мистецтва

закладений великий художньо-творчий потенціал, нехтування яким, як свідчить досвід попередніх десятиліть, руйнує її, збіднює духовність суспільства й окремої особистості.

Ми пропонуємо звернути увагу вчителів на вивчення алмазної вишивки. Це рукоділля не вимагає великих затрат та пристосувань та приваблює учнів швидким очікуваним результатом. Вишиття кристаликами доступне для вивчення усім вікових категоріям школярів, крім цього ним можна доповнити вивчення дизайну предметів інтер'єру.

На заняттях з вивчення алмазної вишивки вчитель має можливість використати освітні технології навчання: технологію дослідження, інтерактивну та проектну технологію. Упровадження інноваційних технологій при вивченні декоративно-ужиткового мистецтва, зокрема алмазного вишиття, на нашу думку, зумовлює глибше засвоєння учнями матеріалу, передбаченого програмою, активізує навчальний процес, сприяє виробленню навичок наукової та творчої діяльності [23]. Щоб краще пізнати це мистецтво, учням пропонується відшуковувати й досліджувати зразки алмазного вишиття, досліджувати орнаментику та колористику, технологічні особливості. При виконанні завдань учні ознайомлюються з науковими методами збору та оформлення матеріалів, які можна використати на практичних заняттях для складання власних композицій, оформленні інтер'єру приміщення [24].

При ознайомленні учнів з технологією виготовлення виробів, виконаних алмазною вишивкою, особливу увагу необхідно звернути на вивчення основних прийомів вишивання, бо без цих знань і практичних умінь неможливе виконання проекту.

Тема: Основні прийоми виконання алмазної вишивки

Мета: навчити учнів основних прийомів алмазної вишивки, формувати вміння укладати кристалики-камінці та стрази на основі; виховати елементи культури праці.

Обладнання: набори для алмазної вишивки, пінцет, стилус, робочі елементи, схеми, таблиця-шифр, наочні матеріали, зразки виробів.

Тип уроку: інтерактивний («навчаючи – навчаюсь»).

Цей прийом застосовують для вивчення певної порції інформації або для узагальнення та закріплення уже засвоєного. Він надає школярам шанс поділитися з однолітками власних знаннями та підіймає зацікавленість у вивченні теми уроку.

1. Мотивація. Вона проводиться з метою активізації роботи і зацікавленості учнів.

Невід’ємними елементами предметного середовища, яке нас оточує, є декоративні вироби. Вони виконують властиві їм функції та містять художній зміст. Зазвичай такі роботи відображають певний стиль у інтер’єрі чи екстер’єрі, є елементами ландшафтного дизайну тощо. Сьогодні ми з вами познайомимося з основними способами укладання алмазної вишивки.

На попередньому занятті вчитель ознайомлює учнів з переліком літератури де можна знайти відповідну інформацію.

2. Оголошення теми та очікування навчальних результатів.

Після представлення теми і мети вчитель може оголосити або прикріпити аркуш з конкретними очікуваними результатами. Наприклад: «після цього уроку ви зможете викладати композиції виробів зручним для вас способом».

3. Надання необхідної інформації. Вона може подаватися у вигляді міні-лекції, ознайомлення з роздатковим матеріалом тощо. Вчитель повідомляє учням, що для успішного опрацювання й засвоєння матеріалу їм необхідно відповісти на запитання:

1. Назвіть матеріали для алмазної вишивки.
2. Які інструменти використовують для алмазного вишиття?

3. Як працювати стилусом та пінцетом?

4. Як потрібно підготувати місце для праці?

Вчитель узагальнює відповіді учнів і пропонує дітям об'єднатися у малі групи для подальшої комунікації («робота в малих групах»). Оптимальна група – до 4 учнів. Після цього визначає школярів, які будуть керівниками цих груп.

Для того щоб заощадити час, варто дати інформацію для попереднього ознайомлення наприклад, у письмовому вигляді або на картках.

Техніка алмазного вишиття – це симбіоз споконвічних способів звичного рукоділля із новітніми технологіями. Такі роботи у попередніх століттях вважалися б дивними, бо у процесі їх творення не використовувались голки та нитки.

Споглядаючи на полотно, завжди виникає бажання втілити зображення кристаликами чи стразами якнайшвидше.

Зустрічаються два види алмазного вишивання, а саме: повне викладання, коли полотно повністю вкривається кристаликами (рис. 2.1,а) та неповне, коли стрази кріпляться у визначених місцях (рис. 2.1,б).

а

б

Рис.2.1. Види алмазного вишиття

До того ж, при виконанні повного укладання використовують такі основні прийоми виконання алмазної вишивки: «одним кольором за раз», «шахова схема», «рядками», «фрагментами».

Тут вчитель може використати багатий ілюстративний матеріал, який доповнюється поясненням.

Кожна група отримує свою картку для ознайомлення.

Картка 1

Одним кольором за раз.

На вибрану площину укладають камінчики певного відтінку.

Після цього розпочинають викладання іншим кольором.

Картка 2

Шахова схема

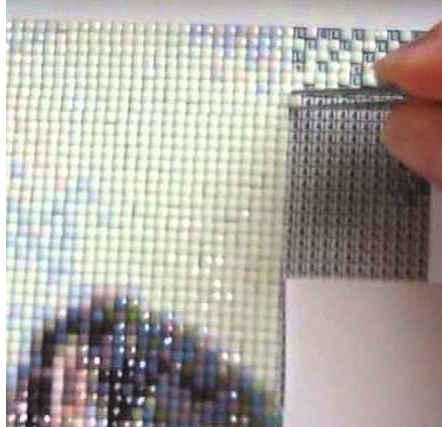
Укладати камінчики потрібно через один у ряду, як на шахівниці. А згодом повернутися та закрити пустоти.

Цей прийом можна використовувати для роботи на широких площинах, заповнюючи їх одним відтінком.

Картка 3*Рядками*

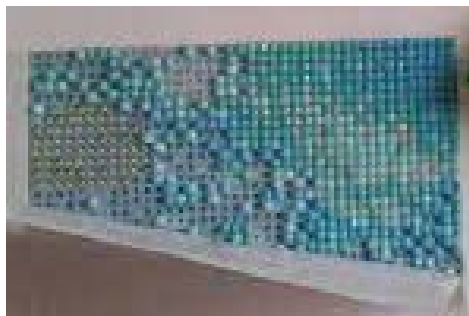
Укладають робочі елементи різних забарвлень горизонтально чи вертикально рядками.

Використовуючи цей прийом, слід дуже уважно викладати кристалики, адже можна помилитися з відтінком і це зіпсує роботу.

Картка 4*Фрагментами*

Укладають площину певного фрагмента, відгортаючи потроху захисну плівку із полотна на 5-7 см.

Наступний крок – запропонувати об'єднаним групам учнів обмінятися інформацією для виконання завдання. При цьому інструкції педагога мають бути чіткими і зрозумілими.

Учителю необхідно бути ретельним у питаннях внутрішнього керівництва. Якщо хтось із школярів має представити звіт щодо виконаної роботи, то слід забезпечити слухне обрання промовця.

Вчитель переходить до вислуховування коротких коментарів кожної групи, аналізує допущені відхилення.

4. Інтерактивна вправа. Інтерактивну вправу при вивченні основних прийомів алмазного вишивання найкраще проводити з елементами гри чи змагання.

Перед безпосереднім виконанням роботи учитель ще раз наголошує на дотриманні правил безпечної праці. Найактивнішим учням можна запропонувати створити зразки укладання як кристаликами-камінцями, так і стразами.

5. Підбиття підсумків, оцінювання результатів уроку.

Рефлексія: Урок пройшов досить активно. Усі ви молодці!

А тепер давайте розміркуємо:

- Цікаво було дізнатися, що ...
- Я можу використати отримані знання для...
- Що вам вдалося найкраще?
- Що ще нового ви хотіли б дізнатися про алмазну вишивку?

Після виконання завдання вчитель аналізує допущені помилки, вказує порушення правил безпечної роботи, виставляє оцінки.

На домашнє завдання потрібно підготувати проєкт картини, виконаної алмазною вишивкою.

2.3. Розробка портфоліо творчого проєкту «Натюрморт з квітами і фруктами» для реалізації на уроках технологій

Сьогодні в зв'язку з реформуванням освітньої галузі постала проблема відродження методу проєктів у вітчизняній шкільній практиці. Сучасний метод проєктів покликаний істотно скоректувати і збагатити освітній процес, не допускаючи помилок минулого. При вмілому його використанні можна по-справжньому виявити і розвинути здібності особистості, її потенційні можливості.

Ми пропонуємо варіант творчого проєкту «Натюрморт з квітами і фруктами», який можна реалізувати на уроках технологій.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1. Теоретичні відомості

Широке поширення одержали картини, виконані алмазною вишивкою. Це пейзажі і натюрморти, ікони та копії картин відомих художників, світ тварин і птахів, рослин тощо.

На сьогоднішній день вишивка картин займає чільне місце в декоративно-ужитковому мистецтві.

У вік комп'ютеризації та різноманітних гаджетів нескінченний інформаційний плин відбирає вашу енергію та привносить тривожність, а тому актуальним є відпочинок від телефонів та комп'ютерів.

Творчість ж, на супротив цьому, привносить вам спокій та стає у пригоді щоб сконцентруватися. У процесі алмазної вишивки з'являється натхнення, виникають цікаві ідеї, піднімається ваш настрій. Окрім того – це користь для тіла й розуму, а ще захоплююча розвага.

Алмазне вишивання є своєрідною медитацією, що дає можливість змінити вид діяльності, зменшити стрес, зняти тривогу, добре перепочити та оновити свої сили.

Це також чудовий привід для усамітнення або проведення часу з рідними. Сучасний ритм життя дуже насичений, а томі часто ми не маємо можливості поспілкуватися з близькими або друзями, побути з ними разом. Саме тому спільне виконання картини алмазною вишивкою, дасть змогу нівелювати такі негативні моменти, а колективний продукт буде чудовим спогадом про ці миті життя.

Виконувати таку вишивку достатньо просто, проте вона вимагає зосередження уваги, щоб не припуститись помилок. Формування таких навичок схвально позначається на усіх сферах життєдіяльності. Щоб насолодитися справжнім дивом варто лише дотримуватися загальноприйнятих правил.

2. Моделі-анагоги

Модель № 1

Модель № 2

Модель № 3

Модель № 4

Визначення кращих ознак моделей-аналогів

№ моделі	Відповідність призначенню	Красивий вигляд	Простота виконання	Незнана вартість матеріалів	Оригінальність
1	+	+	—	+—	+
2	+	+	—	+	+
3	+	+	+	+	+
4	+	+	—	+—	+

Обрані зразки моделей і 1, 2 та 4 складніші у виконанні, позаяк для їх реалізації використовуються різні матеріали та й саме зображення містить специфічні колірні переливи, модель 3 – дещо простіша у реалізації. Запропоновані зразки оригінальні, естетично виконані та гарно виглядають. Вартість усіх моделей приблизно однакова. Як прототип обрано модель № 3, що сповна відповідає призначенню та вимогам, які висуваються до неї.

КОНСТРУКТОРСЬКИЙ ЕТАП

Для тих, хто споглядати на дари природи, ми пропонуємо картину “Натюрморт з азаліями та фруктами”, розміром 40 х 30 см. Це добра, лагідна картина, яка має яскраві кольори на трохи приглушеному контрастному фоні. Завдяки своїй універсальності, вона стане окрасою вітальні, їдальні чи іншої кімнати.

Картини виконана алмазною вишивкою. Робота над нею розпочинається із організації місця для роботи, розсортовування матеріалу – підготовки інструментів тощо. Їх поєднання сприяє утворенню обраного вами зображення.

Проте можна скористатися вже готовим комплектом, який містить тканину-основу та відповідний набір робочого матеріалу, інструментів та пристосувань для вишиття (рис. 2.2).

Рис. 2.2. Набір для алмазного вишиття

Проте важливим у цьому процесі є освітлення. Лампа повинна розміщуватися на столі так, щоб уся поверхня була добре освітлена і не утворювалися білки від кристаликів.

Можна ще скористатися й спеціальними інструментами з підсвічуванням.

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЕТАП

Інструкційна картка

1. Спочатку потрібно розкласти кристалики у окремі контейнери або зіп-пакети, бо так зручно буде їх брати.

2. Захисну плівку з основи потрібно відгортати поступово, причому тільки той елемент, над яким будете зараз працювати.

Все полотно не слід розкривати одразу, щоб не пошкодити клейовий прошарок.

3. Згідно з позначками на схемі слід відібрати необхідні робочі елементи.

Насипати їх невелику кількість у лоток-сортувальник. Злегка струсити його, щоб грані стали догори.

4. Користаючись стилусом, потрібно закріпити округлі стразики на основі у визначеному місці, тим способом, який вам до вподоби.

Старайтеся одразу викладати їх рівно, близько один до одного.

Проте вирівняти рядок можна й після укладання використовуючи шпатель. Робити це потрібно якнайшвидше, доки клей ще не висох.

5. Щоб очі відпочивали, треба робити перерви під час роботи. Припиняючи роботу надовго, слід не дороблені фрагменти накрити прозорою плівкою щоб запобігти забрудненню та ушкодженню клейового пласту.

6. Після укладання всіх робочих елементів, можна ще укріпити всю поверхню картини качалкою крізь м'яку шматину.

7. До картини слід підібрати відповідну багетну рамку, яка лише підсилить ефект її сприйняття.

8. Викінчену картину з алмазним вишиттям варто помістити у звичайну або зашлену рамку, та повісити її на стіні чи поставити у певному місці у домі.

Правила безпечної праці

1. Працюючи з алмазною вишивкою потрібно, щоб на поверхні для роботи не було нічого зайвого.
2. Подбайте також про чистоту, бо пил та бруд можуть прилипнути до основи і зіпсувати її.
3. Кристалики-камінці та стрази зберігати у відповідних місткостях, не розсипати.
4. Інструментами варто користуватися акуратно та бережно.
5. Роботу слід виконувати уважно, не відволікаючись.
6. Після певного етапу роботи повернути робочі елементи назад у місткості, сховати інструменти, закрити основу плівкою і згорнути її, кристаликами наверх.
7. По закінченню виробу потрібно поприбирати місце праці.

ЗАКЛЮЧНИЙ ЕТАП

Розрахунок собівартості виробу:

1. Вартість матеріалів:

Матеріали	Ціна одиниці виміру грн.	Витрати матеріалів	Вартість витрат, грн.
Набір алмазної вишивки («Натюрморт з азаліями і фруктами»)	270 грн.	1 комп.	270 грн.
Багетна рама	450 грн.	1 шт.	450 грн.
Усього			720 грн

2. Оплата праці

$$Р_{оп} = t \times \text{грн.}$$

За умови, що мінімальна плата за годину роботи вишивальниці становить 40, 46 грн. [25], а тривалість виконання роботи $t = 28$ год., то $Р_{оп} = 28 \times 40,46 = 1132,88$ грн.

3. Податок на зарплату

Він становить 19,5 % від зарплати (18% – податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) та 1,5%. – військовий збір (ВЗ)) [37], а тому, $\Pi = P_{оп} \times 19,5\% = 1132,88 \times 19,5\% = 220,9$ грн.

4. Собівартість виробу

Виконані розрахунки дозволяють обчислити собівартість готової картини: $C = B_m + P_{оп} + \Pi = 720 + 1132,88 + 220,9 = 2073,78$ грн.

5. Міні-маркетингові дослідження

Результати дослідження ринку збуту аналогічної продукції, показали, що вартість її коливається в межах від 1500 до 2500 гривень і більше. Виконаний виріб мені обійшовся у 720 грн., бо це власна ручна робота і тут враховано лише витрати на закуплені матеріали.

Реалізація проекту була захопливою і відбувалася із задоволенням. Це сприяло виготовленню оригінальної картини, виконаної алмазною вишивкою.

Окрім того це ще й корисне дозвілля, бо це полотно є чудовою окрасою дому. Така картина може бути також щирим дарунком рідним або друзям.

ВИСНОВКИ

Виконуючи магістерську роботу, ми прийшли до таких висновків:

Здавна у світі відомі різноманітні види рукоділля, в основі яких лежить використання різноманітних декоративних камінців та кристаликів. Це і декорування убрань вельмож (перлинами, діамантами, сапфірами, смарагдами, рубінами тощо), і мозаїка, і бісерна вишивка та багато інших. Саме вони та поява новітніх матеріалів стали основою для алмазної вишивки, яка увібрала в себе усі найкращі надбання своїх попередників.

При виконанні алмазного вишиття немає необхідності використовувати ні нитки, ні голки, проте сам процес відбувається на полотні, і тому у назві наявне слово «вишивка». Основним матеріалом при цьому виступають ограновані акрилові кристалики та стрази, що схожі на дорогоцінне каміння.

Сьогодні для реалізації виробів у цій техніці випускають спеціальні набори, які включають такі компоненти: схема-заготовка полотна із клейовим прошарком, таблиця-шифр відповідно до схеми, камінчики (квадратні кристалики або округлі стрази), інструменти для їх кріплення (стилус або пінцет) та лоток-сортувальник. Окрім цього у роботі можна послуговуватися ще й спеціальними пристосуваннями як то лупа, підсвідка, шпатель, валик тощо.

Розрізняють повне і неповне алмазне вишивання. Майстрині повне укладання вишивки виконують такими прийомами: виходячи із кольору, за шаховою схемою, рядками (або лініями), фрагментами (або секторами). Опанувати такою вишивкою не складно будь-кому.

Уроки технології, зокрема з оволодіння сучасними видами декоративного мистецтва, володіють широкими розвивальними та виховними можливостями. Вони є результативними щодо виховання у школярів духовних потреб, формування у них художнього смаку, естетичного сприйняття світу, прояву креативності та створюють умови для прилучення їх до народних традицій і культурних надбань світу.

Аналіз літературних джерел та педагогічного досвіду вчителів показав, вивчення алмазної вишивки на уроках технологій на прикладі реалізації проєкту «Натюрморт з квітами і фруктами» дає змогу школярам оволодіти низкою трудових навиків і умінь, певною мірою самовиразитися шляхом створення нових виробів із застосуванням різних технологічних прийомів вишивки декоративним камінням, допомагаючи розкрити творчі здібності.

На заняттях з вивчення сучасних видів рукоділля, зокрема алмазної вишивки, вчитель має можливість використати освітні технології: технологію дослідження, інтерактивну та проєктну технології. Упровадження інноваційних технологій при вивченні сучасних різновидів декоративно-ужиткового мистецтва, на нашу думку, зумовлює глибше засвоєння учнями матеріалу, передбаченого програмою, активізує навчальний процес, сприяє виробленню навиків дослідницької та творчої діяльності. Як приклад, нами розроблено конспект інтерактивного уроку з використанням розроблених нами дидактичних матеріалів у вигляді карток-завдань. Використання таких карток в процесі навчання, сприятиме кращому засвоєнню учнями прийомів алмазного вишивання, формуванню в них пізнавальної активності.

У магістерській роботі наведений варіант розробки творчого проєкту «Натюрморт з квітами і фруктами», який учні загальноосвітньої школи зможуть реалізувати на уроках технологій. Володіючи технічними прийомами алмазного вишиття та знаючи принципи їх поєднання, учні можуть самостійно створювати цікаві «вишивані» вироби кристаликами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алмазна вишивка. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Алмазна_вишивка
2. Алмазна вишивка - дивовижна техніка рукоділля (фото) URL: <https://handmadebase.com/uk/diamond-embroidery-amazing-techni/>
3. Алмазна вишивка для початківців: покрокова техніка з описом та майстер-класом + фото готових робіт, ікон та картин. URL: <https://vyazannya.com.ua/almazna-vyshyvka-dlya-pochatktivtsiv-pokroкова-tehnika-z-opysom-ta-majster-klasom-foto-gotovyh-robit-ikon-ta-kartyn/>
4. Алмазна вишивка - інструкція до виконання с фото. URL: <https://kln.com.ua/ua/a243369-almaznaya-vyshivka-instruktsiya.html>
5. Алмазна вишивка: інструкція для початківців, техніка виконання, поради, рекомендації, набори. URL: <https://what.com.ua/almazna-vishivka-instrykciia/>
6. Алмазна вишивка - що це, корисні поради та техніки. URL: <https://perevireno.com/almazna-vyshyvka---shcho-tse-korysni-porady-ta-tekhniky/>
7. Алмазний живопис або все, що ви хотіли знати про вишивку стразами URL: <https://knigozirka.com.ua/diamantovij-zhivopis>
8. Алмазні картини - унікальна мозаїка своїми руками (фото). URL: <https://handmadebase.com/uk/diamond-pattern-unique-mosaic/>
9. Алмазна мозаїка. URL: <https://hobitera.com/c-almazna-mozajika>
10. Алмазна техніка малювання картин камінням URL: <https://knigozirka.com.ua/almazna-tehnika-malyuvannya-kartin-kaminnyam>
11. Андрієнко Т.В. Розвиток творчої особистості на уроках технологій. // *Трудове навчання в школі*. 2015. № 4. С. 12-15
12. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1993. 272с.
13. Види алмазної мозаїки і техніка створення картин. URL: <https://xn--80aa8ab.xn--j1amh/vidi-almaznoi-mozaiki-i-tehnika-stvorennia-kartin>

14. Вишивка стразами та камінням Сваровскі ікон і картин (відео). URL: <https://handmadebase.com/uk/embroidery-sequins-and-swarovski-stones/>
15. Зайцев М.О. Особистісне буття в смисловому полі європейської культури. монографія. Київ : Вид. НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2008. 202 с.
16. Зайченко І. Педагогіка: навч. посіб. Чернігів, 2003. 528 с.
17. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / за ред. В. О. Моляко, О. В. Музики. Житомир : Вид-во Рута, 2006. 320 с.
18. Історія виникнення алмазної мозаїки. URL: <https://artzebra.com.ua/uk/blog/istoriya-viniknennya-almaznoyi-mozayiki>
19. Історія виникнення алмазної вишивки і причини популярності алмазної мозаїки URL: <https://kln.com.ua/ua/a250118-istoriya-vozniknoveniya-almaznoj.html>
20. Каленюк О. Активність учнів у художньо-творчій діяльності // *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету*. Серія: Педагогіка. 2004. №3. С.47-50.
21. Кругла алмазна вишивка – що потрібно знати про техніку її викладення. URL: <https://po-pomeram.com.ua/ua/a366640-kruglaya-almaznaya-vyshivka.html>
22. Лак для покриття алмазної мозаїки акриловий глянцевиий ColorArt 20мл. URL: <https://rozetka.com.ua/353672433/p353672433/>
23. Ліщинська - Кравець Г. Методи інтерактивного навчання на уроках обслуговуючої праці. // *Молодь і ринок*. 2006. №6. С.14-16.
24. Мельник Г. Методика викладання обслуговуючої праці: навч.-метод. посібник. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2005. 182с.
25. Мінімальна зарплата 2023: розрахунок ЄСВ, декретних, штрафів. URL: <https://oblikbudget.com.ua/article/15662-minimalna-zarplata-2023-rozrakhunok-esv-dekretnikh-shtrafov>
26. Модельні навчальні програми для 5-9 класів нової української школи (запроваджуються поетапно з 2022 року). URL:

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>

27. Мозаїка на підрамнику. URL: <https://raskras.com.ua/almazna-mozaika/na-pidramnyku/>

28. Набори для картин в техніці Діамантовий живопис. URL: <https://sadwest.com.ua/Almazna-vyshyvka>

29. Освітні технології: підручник. / О.М.Пехота, А.З. Кіктенко, О.М.Любарська та ін., за заг.ред. О.М.Пехоти. К.: А.С.К., 2001. 256 с.

30. Рамки з багета. URL: <https://po-nomeram.com.ua/ua/g6869774-ramki-bageta>

31. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: підручник. Київ Міленіум, 2006. 344 с.

32. Стилус для алмазної мозаїки (5 насадок) + збільшувальне скло + підсвічування. URL: <https://prom.ua/ua/p1854087095-stilus-dlya-almaznoyi.html>

33. Терещук А.І., Дятленко С.М. Методика організації проектної діяльності старшокласників з технологій: Книга для вчителя. Київ: Літера ЛТД, 2010. 128 с.

34. Художня праця та основи дизайну : навч. посіб. / Уклад. С. І. Матвієнко. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 201 с.

35. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 224с.

36. Що таке алмазна вишивка? URL: <https://xn--80aa8ab.xn--j1amh/show-take-almazna-vishivka>

37. Який загальний відсоток податків може утримувати (відраховувати) роботодавець при кожній виплаті заробітної плати? URL: <https://dsp.gov.ua/faq/iakiy-zahalnyi-vidsotok-podatviv-mozhe-utrymuvaty-vidrakhovuvaty-robotodavets-pry-kozhnii-vyplati-zarobitnoi-platy/>

38. Як оформити алмазну вишивку в раму? Поради та догляд. URL: https://almaznaiamozayka.ua/index.php?route=information/news/info&news_id=6

39 Як працювати з алмазною вишивкою. URL:
<https://denzadnem.com.ua/blogy/korysni-porady/121589>